

Kontrola očkovania v okrese Martin za obdobie od 1.9.2019 do 31.8.2020

V mesiaci september 2020 odborní pracovníci oddelenia epidemiológie RÚVZ Martin vykonali kontrolu očkovania za obdobie od 1.9.2019 do 31.8.2020. Číselné výsledky kontroly sú zaznamenané v tabuľkách.

1. Kontrola očkovania bola vykonaná v rozsahu podľa priložených tabuliek č. 1-12. Zaočkovanosť v kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania je uvedená v tabuľkách, pohybuje sa od 95,0% (ročník narodenia 2018 – základné očkovanie proti osýpkam, mumsu a ružienke) do 97,4% (ročník narodenia 2008 – preočkovanie v 11. roku života proti osýpkam, mumsu a ružienke). Dôvodom nízkej zaočkovanosti bol vysoký počet odmietnutí očkovania zo strany rodičov a výskyt kontraindikácií u detí.

1.1. V okrese Martin nebola zaznamenaná zaočkovanosť nižšia ako 95%.

1.2. Z celkového počtu kontrolovaných 15 obvodov nebola zistená zaočkovanosť nižšia ako 90%. Nízka zaočkovanosť je u detí Detského domova Martin, a to z dôvodu rôznych základných ochorení u detí v zariadení, ktoré majú dočasné a trvalé kontraindikácie.

1.3. V rámci kontroly očkovania v zdravotníckych obvodoch neboli zistené nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácie, ani vo výkone očkovania. Nedostatok bol v písomnom hlásení odmietnutia očkovania, čo skomplikovalo kontrolu očkovania. Na nedostatok pravidelného písomného hlásenia odmietnutia očkovania boli lekári upozornení.

1.4. V kontrolovanom období od 1.9.2019 do 31.8.2020 sa narodil 1 novorodenec HBsAg pozitívnej matke, ktorému bol ihneď po narodení podaný ľudský hyperimúnný imunoglobulín (HIG) a očkovač látka proti VHB.

1.5. V kontrolovanom období nebolo v okrese Martin nariadené mimoriadne očkovanie.

1.6. V okrese Martin nemáme azylové zariadenie.

1.7. V rámci pravidelného povinného očkovania bolo celkovo zistených 50 kontraindikácií. Výskyt kontraindikácií bol zaznamenaný v každom kontrolovanom druhu očkovania. Z celkového počtu 50 kontraindikácií bolo 29 trvalých a 21 dočasných kontraindikácií, ktoré boli stanovené odbornými lekármi.

Tab.1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.20120		
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatrami ako trvalé)	Spolu
DTaP-VHB-HIB-IPV-PCV zák. očk. ročník 2018	0	4	4
MMR ročník 2018	9	4	13
MMR ročník 2017	4	3	7
MMR ročník 2008	5	5	10
MMR ročník 2007	1	6	7
DTaP-IPV (P) ročník 2013	2	2	4
dTaP-IPV ročník 2006	0	5	5
Spolu	21	29	50

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2020	
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatriami ako trvalé)
DTaP-VHB-HIB-IPV Základné očkovanie Ročník 2018		1x detská mozgová obrna 1x ťažká alergia na vajce 1x paliatívna liečba 1x Downov syndróm
PCV Základné očkovanie Ročník 2018	4x imunodeficit 5x opakované HDC	1x detská mozgová obrna 1x ťažká alergia na vajce 1x paliatívna liečba 1x Downov syndróm
MMR Ročník 2017	2x imunodeficit 1x opakované HDC 1x kolostómia	3x detská mozgová obrna
MMR Ročník 2008	3x imunodeficit 1x biologická liečba 1x astma	1x epilepsia 1x detská mozgová obrna 2x hydrocefalus 1x vrodená chyba srdca
MMR Ročník 2007	1x imunodeficit	1x ťažký úraz mozgu 1x onkologické ochorenie 1x autizmus 1x ťažká alergia na lieky 2x detská mozgová obrna
DTaP-IPV (P) Ročník 2013	1x imunodeficit 1x endokrínologické ochorenie	2x detská mozgová obrna
dTaP-IPV Ročník 2006		1x autizmus 2x detská mozgová obrna 1x onkologické ochorenie 1x epilepsia

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrol. ročníkoch narodenia zistených od 1.9.2019 do 31.8.2020				spolu
	Odmietnutie očkovania*	Pobyt v zahraničí**	Nedostavenie sa na očkovanie	Iné (Kontraindikácie)	
Martin	198	0	0	54	252

* uviesť sumár počtov odmietnutí očkovania podľa tabuliek 1 – 5 prílohy usmernenia

** deti, ktoré sú započítané do počtu detí podliehajúcich očkovaniu v kontrolovanom období

1.8. V rámci kontroly očkovania k 31.8.2019 bol zistený celkový počet 25 detí s dočasnými kontraindikáciami, z toho k 31.8.2020 bolo 10 detí doočkovaných. V 5 prípadoch rodičia odmietajú očkovanie, v 5 prípadoch kontraindikácie pretrvávajú a v 5 prípadoch sa rodičia s deťmi odsťahovali do iného okresu alebo do zahraničia.

Tab. 3 Prehľad počtu dočasných kontraindikácií očkovania

Okres	Dočasné kontraindikácie od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2019		
	Celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2020	
		Abs.	%
Martin	25	10	40,0

1.9. V rámci povinného očkovania nebola nahlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní.

1.10. V ambulanciách pre deti a dorast neboli zistené žiadne nedostatky vo výkone očkovania. Lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli upozornení na potrebu písomného hlásenia odmietnutia očkovania na RÚVZ Martin a naďalej dodržiavať dôslednú evidenciu očkovania.

1.11. Pri kontrole povinného očkovania neboli zistené nedostatky pri zabezpečovaní výkonu očkovania, z toho dôvodu nebolo nutné riešiť problémy a navrhovať opatrenia.

2. V období od 1.9.2019 do 31.8.2020 bolo zaevidovaných na RÚVZ Martin celkovo 62 hlásených odmietnutí očkovania (počet detí), z toho bolo u 32 detí celkové odmietnutie a u 27 detí čiastočné odmietnutie.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2019 do 31.8.2020 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2019 do 31.8.2020 v ročníkoch narodenia, ktoré <u>nepodliehajú kontrole</u> očkovania v uvedenom období					
	<i>základné očkovanie</i>			<i>preočkovania</i>		
	DTaP-VHB-HIB-IPV	pneumok. invazívne ochorenia	Osýpky Mumps Ružienka	DTaP-IPV v 6. roku života	Osýpky Mumps Ružienka v 11. roku života	dTaP-IPV v 13. roku života
Martin	35	39	42	14	16	4

* Čiastočné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta len konkrétny druh očkovania. Nezaraďujeme sem odmietnutie očkovania v aktuálnych kontrolovaných ročníkoch narodenia. Tieto ročníky sú evidované v tabuľkách na kontrolu zaočkovanosti.

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2019 do 31.8.2020

Okres	Počet detí s nahláseným <u>kompletným</u> odmietnutím očkovania od 1.9.2019 do 31.8.2020	Kumulatívny počet detí s <u>kompletným</u> odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2020
Martin	32	233

*Kompletné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmieta konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti

3. Kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej starostlivosti sme vykonali v 15 pediatrických ambulanciách. V 9 ambulanciách boli očkovacie látky uložené v chladničkách s výparníkom, a v 6 ambulanciách mali očkovacie látky uložené v chladničkách bez výparníka.

Kontinuálne monitorovanie vnútornej teploty chladničky sa vykonáva v 2 pediatrických ambulanciách. V 13 ambulanciách sa kontrola teploty uskladnenia vakcín vykonáva iba v pracovných dňoch – 2x v priebehu dňa. V Detskom domove v Martine neskladujú očkovacie látky. Tieto sú uskladnené na pediatrickom obvode príslušnej lekárky primárneho kontaktu.

Očkovacie látky sú na obvodoch uložené v chladničkách, ktoré slúžia iba na tento účel. Vo všetkých obvodoch v chladničkách používajú teplomery na kontrolu teploty. Skladuje sa malé množstvo vakcín (cca zásoba na týždeň), ktoré sú uložené tak, že sa nedotýkajú zadnej a bočných stien chladničky, a nie sú uložené priamo pod výparníkom. Kontrola a evidencia teploty sa vykonáva 2x denne. Evidované teploty sa pohybovali v rozpätí + 4°C do + 5° C. Expiráciu očkovacej látky si detské sestry kontrolujú pri preberaní z lekárne.

K znehodnoteniu vakcín nedošlo ani v jednom obvode. Chladničky sa nepreplňujú, nakoľko sa v nich skladuje malé množstvo vakcín.

Tab.6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

CELKOVÝ POČET PEDIATRICKÝCH OBVODOV*	POČET KONTROLOVANÝCH OBVODOV: 15				
	SPOLU	Z TOHO POČET AMBULANCIÍ : 15			
		SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN BEZ VÝPARNÍKA, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN S VÝPARNÍKOM, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	S PÍSOMNOU EVIDENCIOU TEPLOTY V CHLADNIČKE	
				IBA V PRACOVNÝCH DŇOCH	NEPRETRŽITE**
15	15	6	9	13	2

* v rámci pôsobnosti RÚVZ

** vrátane dni pracovného voľna a pracovného pokoja

4. Za kontrolované obdobie v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov sme nezistili problém s nedostatkom vakcín na trhu.

Očkovacie látky z lekární preberajú detské sestry, ktoré ich doručia na pediatrické ambulancie v transportných chladiacich boxoch.

5. Pri porovnaní s kontrolou preočkovania za rok 2020 môžeme konštatovať:

- oproti roku 2019 sme zaznamenali pokles zaočkovanosti v základnom očkovaní DTaP- VHB-HIB-IPV, PCV a MMR , DTaP -IPV (6.rok života), dTaP-IPV (13.roku života)
- za sledované obdobie bolo zaznamenaných 50 kontraindikácií, z toho 29 trvalých a 21 dočasných. Oproti predchádzajúcemu roku 2019 (71 kontraindikácii) došlo k poklesu počtu kontraindikácii o 29,58 %, (r.2011-108x , r.2012-102x, r.2013– 44x, r.2014-74, r.2015-88x, r.2016- 99x, r.2017-100x, r.2018 - 91x, r.2019-71x, r.2020-50x),
- za kontrolované obdobie 2018-2019 bolo s dočasnými kontraindikáciami 25 detí, z toho k 31.8.2020 bolo 10 detí (40,0%) doočkovaných,
- na kontrolovaných pediatrických obvodoch bola situácia so skladovaním vakcín v porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania na rovnakej úrovni,
- lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli počas výkonu kontroly upozornení na písomné hlásenie odmietnutí očkovania na RÚVZ Martin.

Tab.7 Porovnávanie zaočkovanosti v jednotlivých rokoch kontroly

Očkovanie	Rok kontroly		Pokles/vzostup
	2019	2020	
DTaP-VHB-HIB-IPV	97,40%	96,5%	-0,9%
PCV	97,15%	96,5%	-0,7%
MMR	95,90%	95,0	-0,9%
MMR 11 rok života	97,20%	97,4	+0,2%
DTaP -IPV 6 rok života	95,30%	95,2	-0,1%
dTaP-IPV 13 rok života	97,50%	97,23	-0,3%